

Kuryło, Adam

Z historii Lwowskiej Politechniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 18/4, 815-818

1973

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nych na Bliskim i Dalekim Wschodzie znalazło także wyraz w wyborze na członka Biura SIEPM prof. Matsumoto Masao z Tokio. W mieście tym odbędzie się prawdopodobnie następny kongres filozofii średniowiecznej na temat *Filozofii języka*. Tymczasem jednak widać było na kongresie hiszpańskim, że pozycje wiodące w mediewistyce utrzymają Paryż i Louvain.

Delegacja polska była jedną z liczniejszych, a napewno najaktywniejszych. Na ogólną liczbę 70 referatów Polacy wygłosili 7. Podczas sesji plenarnych podkreślano z uznaniem osiągnięcia naszej mediewistyki.

Jan Sulowski

Włochy

KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU WSPÓLPRACY W ZAKRESIE HISTORII TECHNIKI

W dniach 2—7 maja 1973 r. w Genui odbyła się konferencja Międzynarodowego Komitetu Współpracy w Zakresie Historii Techniki (ICOHTEC), której celem było przygotowanie III Międzynarodowego Sympozjum tej organizacji nt. *Industrializacja i nowoczesna technika w krajach rolniczych środkowej i południowej Europy (1850—1918)*, mającego się odbyć w Jabłonie w dniach 26 VIII — 1 IX 1973. W konferencji wzięła udział delegacja polska w składzie: prof. Irena Pietrzak-Pawłowska (przewodnicząca polskiej grupy narodowej ICOHTEC), prof. Eugeniusz Olszewski (przewodniczący ICOHTEC) i mgr inż. Bolesław Orłowski (sekretarz polskiej grupy narodowej ICOHTEC). Spotkanie przygotowawcze miało dwa zadania. Przede wszystkim w Genui odbyły się zebrania — powołanego przez ICOHTEC — Komitetu Organizacyjnego przygotowywanego sympozjum pod przewodnictwem prof. I. Pietrzak-Pawłowskiej, w skład którego weszli poza nią prof. Jaroslav Purš z Czechosłowacji i prof. Luigi Bulferetti z Włoch. Komitet zaprosił do udziału w swych pracach sekretarza generalnego ICOHTEC prof. Maurice Dumas z Francji oraz obu pozostałych członków delegacji polskiej. W trakcie rozmów ustalono szczegółowy program Sympozjum oraz omówiono wiele istotnych elementów związanych z jego organizacją. Drugim zadaniem było wstępne przedyskutowanie problematyki naukowej Sympozjum z udziałem kilkunastu włoskich historyków techniki. Wymiana poglądów, jaka miała miejsce na czterech sesjach naukowych, dotyczyła przede wszystkim zagadnień metodologicznych. Dyskusja ta niewątpliwie zaowocowała w skoordynowaniu i pogłębieniu referatów przygotowywanych na Sympozjum.

Gospodarzem konferencji było Centre per la Storia della Technica in Italia w Genui należące do organizacji naukowej Consiglio Nazionale della Ricerche. Dyrektor Ośrodka — prof. Carlo Maccagni oraz jego współpracownicy wykazali nadzwyczajną gościnność, dbając o to by zagraniczni delegaci spędzili pożytecznie i atrakcyjnie również czas wolny od obrad.

Bolesław Orłowski

ZSRR

Z HISTORII LWOWSKIEJ POLITECHNIKI

W dniach 25—27 października 1972 r. z okazji stulecia istnienia wydziałów: Inżynierii i Architektury Lwowskiego Instytutu Politechnicznego zorganizowano w gmachu tej uczelni konferencję naukową. Posiedzenie plenarne, które zgroma-

dziło około 300 osób (przeważnie byłych wychowanków uczelni), zagaił prorektor do spraw nauki S. G. Kalinin. Ponadto m.in. przemawiali: dziekan Wydziału Inżynierii M. D. Browczenko, dziekan Wydziału Architektury I. I. Serediuk, kierownik Katedry Budowy Miast A. M. Rudnicki, kierowniczka biura konstrukcyjnego Politechniki W. D. Laskowska, a także przedstawiciele stowarzyszeń studenckich. Mówcy charakteryzowali działalność obydwu wydziałów w okresie stu lat ich istnienia. W następnych dniach odbywały się wykłady specjalne w trzech oddzielnych grupach: inżynierii budowlanej, inżynierii budowy dróg, architektury.

Autor niniejszej notatki w oparciu o treść wystąpień plenarnych oraz wspomagając się częściowo literaturą przedmiotu¹, podaje krótki rys historyczny wydziałów: Inżynierii i Architektury Politechniki Lwowskiej w latach 1872—1972.

Utworzona w 1884 r. Lwowska Akademia Techniczna posiadała do 1872 r. jednolite studium techniczne, obejmujące wszystkie najważniejsze działy zawodu inżynierskiego. Dopiero w 1872/73 r. wprowadzono trzy odrębne wydziały: pięcioletnie — Inżynierii i Architektury oraz trzyletni (od 1874 r. czteroletni) Wydział Chemii Technicznej. Wydział Inżynierii miał w tym roku 259 studentów a Wydział Architektury 20. Następnie utworzono w roku 1875 Wydział Budowy Maszyn. W 1877 r. Akademię przemianowano na Szkołę Politechniczną, tę z kolei w 1921 r. na Politechnikę Lwowską, a od 1940 r. uczelnia nosi nazwę Lwowskiego Instytutu Politechnicznego.

Językiem wykładowym Akademii był do 1871 r. język niemiecki, następnie polski, a od 1946 r. — rosyjski i ukraiński.

Od chwili utworzenia do 1877 r. (z przerwą w latach 1848—1850, wywołaną zniszczeniem gmachu podczas bombardowania miasta przez wojska austriackie) mieściła się Akademia w domu narożnym na ul. Teatralnej i Ormiańskiej. Budowę nowego gmachu przy ul. Leona Sapiehy (obecnie ul. Pokoju) rozpoczęto, według projektu i pod kierunkiem prof. architektury Juliana Zachariewicza, w 1874 r., a ukończono jesienią 1877. W 1876 r. wykończono drugi, jednopiętrowy gmach, przeznaczony na pomieszczenie laboratoriów chemicznych. Nowe gmachy budowano z założeniem, że liczba studentów nie przekroczy 300.

W 1901 r. uczelnia uzyskała prawo nadawania stopni doktorów nauk technicznych, pierwsza uroczysta promocja odbyła się 5 lipca 1902 r. (promowano inżynierów Jana Blauta i Michała Kornellę).

W roku akademickim 1913/14 na wydziałach: Inżynierii Lądowej i Wodnej było 785 studentów, a na Wydziale Architektury — 243.

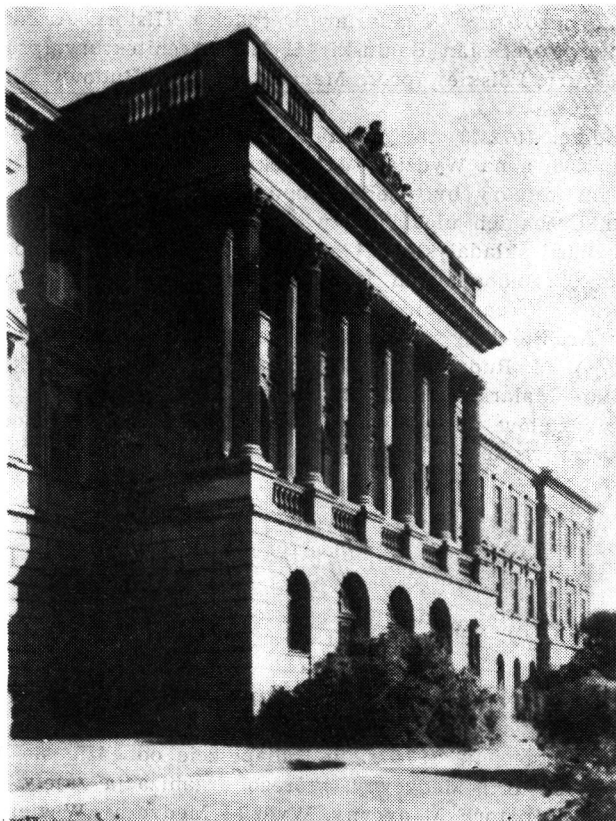
Po I wojnie światowej rozbudowa uczelni objęła: budowę gmachu Laboratorium Maszynowego (wg projektu prof. W. Minkiewicza), przebudowę budynku obok kościoła Marii Magdaleny (wg projektu prof. W. Klimczaka) i budowę pawilonu biblioteki (wg projektu prof. T. Obmińskiego). Bardzo intensywna rozbudowa politechniki nastąpiła za rektoratu prof. G. I. Denisenki, w latach 1966—1971, kiedy to przy ul. Karpińskiego, na terenie dawnego ogrodu Sercanek, zbudowano i w dalszym ciągu buduje się szereg nowoczesnych pawilonów o konstrukcji żelbetowej.

Z kolei podamy liczbę studentów oraz wymienimy katedry wydziałów: Inżynierii i Architektury uczelni w latach 1938/39 i 1972/73.

W roku akadem. 1938/39 na Wydziale Inżynierii² studiowało 869 studentów

¹ W. Zajączkowski: *C.k. Szkoła Politechniczna we Lwowie. Rys historyczny jej założenia i rozwoju, tudzież stan jej obecny*. Lwów 1894; *Szkoły wyższe Rzeczypospolitej Polskiej*. Wyd. 2. Warszawa 1930; *Politechnika Lwowska. Jej stan obecny i potrzeby*. Lwów 1932.

² Wydział Inżynierii dzielił się wówczas na trzy oddziały: Oddział Lądowy, Oddział Wodny i Oddział Mierniczy. Dane liczbowe i wykaz katedr podane według programu Politechniki Lwowskiej na rok akademicki 1939/40.

Ryc. 1. Fragment fasady gmachu głównego Politechniki Lwowskiej, zbudowanego w latach 1874—1877 (fot. F. Haczewski, ok. 1930 r.)

(dyplom uzyskało — 101) a na Wydziale Architektury — 269 (dyplom uzyskało — 39).

Na Wydziale Inżynierii istniało 15 katedr: Matematyki (prof. Włodzimierz Stozek), Mechaniki Ogólnej (zast. prof. Kazimierz Vetulani), Statyki Budowli i Budownictwa Żelaznego (prof. Franciszek Wasilkowski, I Kat.; Miernictwa (prof. Kasper Weigel), II Kat. Miernictwa (prof. Edmund Wilczkiewicz), Astronomii i Geodezji Wyższej (prof. Lucjan Grabowski, I Kat. Budowy Mostów (prof. Stanisław Brzozowski), II Kat. Budowy Mostów (prof. Adam Kuryłło³), I Kat. Budownictwa Wodnego (prof. Maksymilian Matakiewicz), II Kat. Budownictwa Wodnego (prof. Romuald Rosłoński), III Kat. Budownictwa Wodnego (prof. Otto Nadolski), Budowy Dróg i Tunelów (prof. Emil Bratro), Budowy Kolei Żelaznych (prof. Karol Wątorok), Kolejnictwa (prof. Kazimierz Zipser), Nauk Prawniczych (prof. Antoni Wereszczyński).

Na Wydziale Architektury w tym samym czasie istniało 10 katedr: Rysunków Zdobniczych i Dekoracji Wnętrz (prof. Wiesław Grzymalski), Geometrii Wykreślonej (prof. Kazimierz Bartel), Statyki i Budownictwa Żelaznego i Żelbetowego (prof. Emil Łazoryk), Budownictwa Ogólnego (prof. Kazimierz Bartoszewicz), Bu-

³ Prof. Kuryłło, autor niniejszej informacji, został profesorem lwowskiej uczelni w 1923 r., funkcje te zachował po II wojnie światowej.

downictwa Utylitarnego (prof. Władysław Derdacki), Historii Architektury (vacat), I Kat. Architektury (prof. Jan Bagiński), II Kat. Architektury (prof. Witold Miniewicz), Architektury Polskiej (prof. Marian Osifski), Budowy Miast (prof. Stanisław Filipkowski).

W roku akadem. 1972/73 na Wydziale Inżynierii studiowało 1440 studentów (dyplom uzyskało 236) a na Wydziale Architektury — 460 (dyplom uzyskało — 81).

W okresie tym katedry były jednostkami znacznie większymi niż w okresie międzywojennym, liczba ich uległa w związku z tym zmniejszeniu.

Wydział Inżynierii składał się z 4 katedr: Statyki Budowli (doc. M. D. Browczenko), Konstrukcji Budowlanych (prof. A. S. Kuryłło), Dróg Samochodowych (doc. W. I. Astafiew), Organizacji Budowy (doc. J. F. Pogrebnoj).

Na Wydziale Architektury w tym samym roku istniały również 4 katedry: Budowy Miast (doc. A. M. Rudnicki), Architektury (doc. I. I. Serediuk), Budownictwa (doc. A. T. Biedziło), Malarstwa i Rysunku (doc. R. N. Lipka).

Prace obu wydziałów publikowane są w nieregularnie wychodzących numerach „Więstnika Lwowskiego Politechnicznego Instytutu. Woprosy Sowriemiennoho Stritielstwa”.

Adam Kuryłło

Węgry

XXIV MIĘDZYNARODOWY KONGRES HISTORII MEDYCyny

W dniach 26—31 sierpnia 1974 r. w Budapeszcie odbędzie się XXIV Międzynarodowy Kongres Historii Medycyny, którego organizacją zajęły się: Międzynarodowe Towarzystwo Historii Medycyny, Wydział Medyczny Węgierskiej Akademii Nauk i Węgierskie Towarzystwo Historii Medycyny. Obrady kongresowe toczyć się będą w czterech sekcjach tematycznych: A — *Rozwój poglądów medycznych od XVIII do początków XX w.*; B — *Związki w dziedzinie historii medycyny między Europą Środkową i Wschodnią*; C — *Symposium nt. Wzajemne oddziaływania między medycyną i innymi naukami w okresie XVIII — początek XX w.*; D — *Wolne tematy*.

W czasie trwania Kongresu przewiduje się również zorganizowanie dwóch zebrań Międzynarodowego Towarzystwa Historii Medycyny, jak również planowane są różne imprezy towarzyszące.

Oficjalnymi językami kongresowymi będą: angielski, francuski, niemiecki i rosyjski. Tezy referatów, o objętości nie przekraczającej 10 stron maszynopisu, należy przesyłać do Sekretariatu Komitetu Organizacyjnego do 31 XII 1973. Pełne teksty referatów mają być wydrukowane w 1975 r. i dostarczone wszystkim uczestnikom Kongresu. Autorzy referatów ponadto otrzymają po 50 odbitek swoich prac.

Adres Biura Kongresowego jest następujący: H — 1361 Budapest, P. O. B. 32 — Hungary. Tel. 124-501, Telex: 224204.

J. R.